

Metodologie epidemiologických studií

Základní pojmy

- **Epidemiologie**-medicínský obor zabývající se rozložením, příčinnou a aplikací zjištěných poznatků při řešení zdravotních problémů.
- **Epidemiologická studie**-výzkumné odvětví, které sleduje a vyhodnocuje zdrav. stav populace.
- **Metodologie**- obor, zabývající se utvářením a aplikací metod.

Epidemiologie

- **Základní předpoklady:**
- Nemoc nevzniká náhodou
- Kauzální a preventivní faktory
- **Lze je identifikovat vyšetřením:**
- Osoba-populace, skupina,
- Místo-oblast,
- Čas-období,

- **Priority epidemiologie:**

- Výskyt hromadných onemocnění-velikost výskytu, důsledky (zdravotní, ekonomické, společenské,)

- Výskyt závažných onemocnění- důsledek smrt, chronické následky,

- **Zaměření oboru**

- Epidemiologie živ. prostředí

- Infekční onemocnění

- Neinfekční onemocnění

Epidemiologické studie

- Základní dělení:

1. **Observační (pozorovací) studie:** výzkumníci při ní nezasahují do událostí výzkumu, pouze sbírají a vyhodnocují získaná data.
  - A. **Deskriptivní studie:** popisuje rozložení onemocnění v populaci. (kdo, kdy, kde)

Typy:

- **Kazuistika-** případové studie zabývající se popisem nemoci u jednotlivců či skupin
- **Korelační studie-** popisují vztah mezi nemocí a určitým faktorem (osoba, místo, čas,)

- **Průřezová studie**- hodnotí současně výskyt nemoci a výskyt rizikových faktorů ke stejnému časovému úseku. (genetika)

B. Analytické studie: analyzují výsledky deskriptivního zkoumání, srovnávají výskyt, frekvenci a příčinné faktory s následným onemocněním

Typy:

Kohortova studie

- Kohorta=skupina osob vymezená jednotným znakem
- porovnává frekvenci onemocnění mezi exponovanými a neexponovanými jedinci (kontrolní) ve vztahu ke studovanému faktoru
- Zdroj nejkvalitnějších informací

Studie případů a kontrol

- Porovnává skupiny případů (osoby se sledovaným onemocněním) se skupinou jedinců, která nevykazuje dané onemocnění (kontrola)
- Porovnávají se potencionální rizikové faktory v obou skupinách
- Vymezení(výběr)případů-precizní, založeno na histologickém vyšetření př: nádorová onemocnění nebo na věku a dalších ukazatelích
- Vymezení kontrol-cílem je výběr jedinců, kteří se nejvíce budou podobat sledovanému případu

2. **Intervenční studie:**

- výzkumníci mají pod kontrolou podmínky průběhu studie, např. určují jakým léčebným režimem bude kdo podroben
- limitace etickými a právními omezeními

A. Klinické pokusy: (terapeutická)

- Testují účinnost terapeutického faktoru (lek, léčebný postup)
- Testování se provádí(zvířatech, lidských dobrovolnících)

B. Terénní pokusy:(preventivní)

- probíhá v určitém prostředí (domácnost, pracoviště)
- Cílenou jednotkou výzkumu je jedinec nebo skupina osob, (př: testování účinnosti očkování,)

Škola a epidemiologie

- Škola jako rizikové prostředí: místo vzniku a šíření nemocí, sledované prostředí epidemiology a hygieniky,
- Faktory: kolektiv, uzavřený prostor, diferenciací studentů,
- Prevence: hygiena, vzdělávání, očkování,
- Onemocnění: infekční onemocnění: žloutenka, salmonela, chřipka,

Použitá literatura

- Doc. MUDr. A. M. Čelko ,CSc. *Epidemiologické přístupy k hodnocení zdraví a nemoci* [online]. Praha, Ústav epidemiologie, 2007. 36 s. Studijní skripta. 3 Lékařská fakulta Univerzity Karlovy. Dostupné z WWW:
<<http://www.lf3.cuni.cz/miranda2/export/sites/www.lf3.cuni.cz/cs/pracoviste/epidemiologie/vyuka/studijni-materialy/CPHKEM1/studijni-materialy/metodologie.pdf>>.

- RNDr. Jindra Reissigová, Ph.D. . *ZÁKLADY EPIDEMIOLOGICKÝCH STUDIÍ* [online]. Praha : ., .. 25 s. Prezentační materiál. Ústav informatiky AV ČR v.v.i. Dostupné z WWW: <<https://mefanet.upol.cz/>>.
- Prof. MUDr. Vladimír Janout, CSc. *Epidemiologická studie*. Brno : Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 1996. 130 s. ISBN 80-7013-224-8.

Děkuji za pozornost

- **Zpracoval: Michal Hyneček-uc0 350617**